LOCUL SPORTULUI ÎN

(Urmare din pag. 1)

Debutul discuției l-a făcut prof. univ. Mihnea Gheorghiu, printr-o declarație de principiu care așază sportul în aria esteticului.

MIHNEA GHEORGHIU : *În imaginea mea, sportul este o artă, o serie organizată de simboluri, exercitarea libertăților ființei materiale a omului în cadrul unui „joc cu legi fixe". Prin urmare, sportul ar fi, după mine, un exercițiu tehnic al libertății în formele unei arte publice, cu jucători-artiști și cu spectatori, ca în toate celelalte arte, de la Aristotel încoace, cu reprezentările, cu simbolurile sale specifice și cu o etică a sa, fără de care nici o artă nu-și merită considerația.*

Deci, m-am gîndit la sport ca la o artă, nu în accepțiunea uzuală vehiculată în presă, ci în sensul de artă care presupune cunoștințe complexe psiho-fizice, talent etc. Mă refer la talentul celor care au construit catedrale, al celor care prin artă înțelegeau o profesie, al celor care făceau artă luptînd în arene în condiții de plastică excepționale și de curaj exemplar, așa cum artă este și ceea ce face Cordobes la Madrid sau la Mexico.

ASCANIO DAMIAN : *Despre activitatea sportivă, despre preocupările noastre în legătură cu problema educației fizice, poate că nu ca arhitect, ci mai de grabă ca urbanist aș avea o părere, care nu știu dacă poate să fie convenabil exprimată și reținută. Eu pun sub semnul întrebării, în primul rînd, acest sport de performanță către care se îndreaptă, după opinia mea, mult prea mult atenția. Sintem, într-un fel, urmăriți de ideea de a ne realiza pe tărîm sportiv. Dar eu, care întîmplător am făcut și sport de performanță, judecînd foarte serios modul în care ar trebui să fie pusă și rezolvată problema, aș acorda mai multă atenție acelui exercițiu fizic care permite majorității oamenilor să-l practice. Și aceasta în două scopuri. Mai întîi, ca să beneficieze cît mai mulți, să devină ceva la îndemîna oricui, de la copilul de școală pînă la omul vîrstnic. În al doilea rînd și poate în principal, pentru contactul omului cu semenii săi, realizat prin practicarea sportului, deoarece cred în valoarea educativă și morală a exercițiului fizic, a sportului de echipă.*

Din păcate, noi construim baze sportive cu preponderență doar pentru a oferi spectacole sportive. Mă rog, o fi interesant, nu zic nu, dar mi se pare că realizăm mult mai puțin pentru a crea acele nenumărate baze sportive simple, amenajări în cadrul orașelor, al aglomerărilor urbane, unde fiecare să descindă din bloc și să găsească posibilitatea de a practica exercițiul fizic, de a organiza o dispută, fără arbitri, cu reguli stabilite ad-hoc, sau cu cele recunoscute, ale diverselor discipline sportive, pentru efectul lor relaxant și binefăcător.

Referitor la o presupusă legătură între sport și artă, dacă ar fi s-o facem, mi se pare, totuși, artificială, într-un fel.

REDACȚIA : *În marile orașe, construcțiile sportive sînt realizări ale tehnicii, dar efectuate într-un spirit artistic deosebit. De pildă, Mexico sau Grenoble și-au redefinit personalitatea urbanistică tocmai datorită recentelor construcții sportive.*

MIHNEA GHEORGHIU : *Chestiunea trebuie văzută un pic altfel, cu referiri la ambianța psiho-socială. La Atena, democrația s-a născut în clipa în care Pericle a instalat omul în piața publică, în amfiteatre, confruntîndu-l cu el însuși și cu mulțimea. De mii de ani, competiția sportivă este, de fapt, spectacolul acestei mereu reînnoite confruntări, ce trebuie acceptată ca un act cultural. Vînătorul preistoric, perfect antrenat și veșnic pribegind după vînatul său în anotimpurile prielnice, refugiat în timpul celor neprielnice în peșterile unde ne-a lăsat mărturia plastică, memoria lui artistică despre actul vînătorii — era un izolat. Pentru el nu existau regulile sportului, ci exista numai legea junglei. El practica doar darwinista luptă pentru existență. Or, asemenea practici nu au nimic comun cu sportul ca fenomen social, deși mă tem că s-au prelungit și după ce Jocurile Olimpice au marcat o cotitură.*

ASCANIO DAMIAN : *Ultimele Olimpiade s-au întrecut în a crea, prin construcții, un cadru de mare valoare artistică. E adevărat. Dar noi trebuie să ne punem întrebarea : investim într-un stadion, din acestea extraordinare, cîteva zeci de milioane, sau cu aceiași bani e mai bine să facem o sută de baze destul de bine echipate ?*

MIHNEA GHEORGHIU : *Una o exclude pe cealaltă ?*

ASCANIO DAMIAN : *Uneori cred că da. Ca urbanist, am citit un raport critic în care municipalitatea pariziană se întreba : să construim un stadion modern de 100 000 locuri la Paris, sau cu banii respectivi să facem 50—60 de baze echipate pentru mulți tineri ? Ca și ea, aș prefera ultima alternativă.*

MIHNEA GHEORGHIU : *Dacă am înțeles bine, s-a pus o problemă generală cu implicații economice : e nevoie de o mare suită de unități pentru pregătirea sportivă a populației, sau de mari construcții sportive cu valoare funcțională și estetică. Cred că ambele laturi sînt necesare, bineînțeles cu priorități și totuși într-un anumit echilibru, gîndindu-mă că în afară de aspectul de sănătate publică al antrenamentului sportiv mai este acela social-cultural, care nu trebuie pierdut din vedere și care se realizează cu ocazia marilor confruntări internaționale, unde prezența mulțimilor este absolut necesară.*

GEORGE MACOVESCU : *Discutînd despre sport văd că am introdus noțiunea de spectacol. În vremea noastră, cred că trebuie, sîntem forțați să facem o deosebire între exercițiul fizic, cultură fizică, educație fizică și sport. Omul a făcut întotdeauna, muncind, exerciții fizice, dezvoltîndu-se din punct de vedere fizic. La un moment dat, de la muncă, a trecut la arta conștientă. Tot astfel și în domeniul exercițiului fizic, de la necesitate a trecut, treptat, la plăcere, începînd, astfel, să facă sport.*

Ca și în societatea modernă, în antichitate sportul era tot spectacol și încă unul care devenise o necesitate poate mult mai stringentă, deoarece oamenii nu aveau atîtea posibilități de divertisment ca noi astăzi. În prezent, spectacolul sportiv a obligat statele moderne să construiască stadioane gigant, datorită enormei afluențe de public. Să ne amintim cum arăta Bucureștiul între 1920 și 1930, cînd am început să facem noi sport. Cea mai mare arenă de fotbal din Capitală avea 2 500—3 000 de locuri. Dacă veneau 3 000 de oameni era un lucru extraordinar. La volei ne întîlneam 20 de inși, ceea ce constituia un eveniment deosebit.

Întrecerile sportive, realizate inițial numai pentru plăcerea participanților, au început să fie privite, ulterior, ca un spectacol de foarte mulți dintre cei care nu fac sport. Între cei 100 000 oameni prezenți într-o zi la un mare meci de fotbal, nu știu cîți au practicat sau practică sportul în mod regulat. Or fi făcînd unii dintre noi puțină educație fizică, dimineața, în baie, însă sport nu.

Aci este vorba de a face o diferențiere între sport și spectacol. Eu sînt de acord că, străduindu-ne să dezvoltăm sportul, am construit imense stadioane și, din cîte știu, sîntem printre țările fruntașe ; nu multe țări au stadioane de proporția lui „23 August". Dar am uitat ceva. Am uitat să creăm acele baze sportive simple, cum sînt denumite într-o anumită terminologie. Ca să faci sport de performanță trebuie să ai mai întîi o mare mișcare sportivă de masă, ceea ce a existat în țara noastră. Cînd eram copii, noi am jucat fotbal și oină. Ascanio Damian a jucat rugby, pe stradă, nu numai pe teren. Se făcea mult sport pe maidanele Bucureștiului, dar ele au dispărut și, din păcate, o dată cu ele a dispărut și acea joacă sportivă, prima modalitate, inconștientă, desigur, de a face sport.

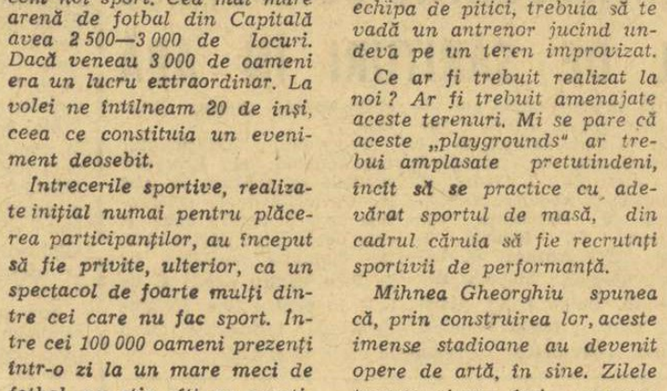

Astăzi, copiii nu au unde să se joace în marile orașe. Nu se poate justifica această lipsă serioasă prin argumentul că dezvoltarea orașelor impune această involuție. La New York, de pildă, se știe că anumite străzi sînt închise la ambele capete, între anumite ore, cu intenția de a oferi copiilor posibilitatea să practice baseball, sau alte jocuri. La noi, se pune mult accentul pe fotbal. Foarte bine, l-am încurajat întotdeauna și mulți l-am și jucat. Dar, mă întreb de unde să se recruteze acei jucători buni pe care am dori să-i avem ? De pe terenurile cîtorva cluburi ?

Ce stă în spatele unui jucător de valoarea lui Pele ? Cînd jucam noi fotbal, clubul avea o echipă sau două de pitici, una sau două de juniori, una sau două de categoria a doua și, abia apoi, după ce treceai prin această filieră, ajungeai în prima echipă. Iar ca să fi intrat în echipa de pitici, trebuia să te vadă un antrenor jucînd undeva pe un teren improvizat.

Ce ar fi trebuit realizat la noi ? Ar fi trebuit amenajate aceste terenuri. Mi se pare că aceste „playgrounds" ar trebui amplasate pretutindeni, încît să se practice cu adevărat sportul de masă, din cadrul căruia să fie recrutați sportivii de performanță.

Mihnea Gheorghiu spunea că, prin construirea lor, aceste imense stadioane au devenit opere de artă, în sine. Zilele trecute cineva îmi povestea despre stadionul de la Leningrad, care pare să fie un lucru foarte frumos din punct de vedere arhitectonic. Într-adevăr, stadionul devine operă de artă. Și din trecut orașele au rămas cu monumente arhitectonice, cu monumente de artă. Însă noi discutăm despre necesitatea generală de a face sport, iar pentru concretizarea acestui imperativ social cred că existența unor vaste construcții sportive cu valoare arhitectonică nu ar avea o influență deosebită.

Pot face sport pentru mine oriunde am un spațiu liber convenabil sau, cum obișnuiesc englezii, în Hyde Park, unde este un teren foarte frumos, însă altfel tot, fără nici o amenajare. Cred că ar trebui să ne spunem părerea asupra sportului de masă și asupra celui de performanță considerînd sportul ca un exercițiu superior, deoarece nu este suficient un exercițiu fizic pur și simplu pentru a ne considera pătrunși în domeniul sportului propriu-zis.

MIHNEA GHEORGHIU : *Nu m-am gîndit la sportul de performanță ca la un spectacol în sine, ci la sensul lui de forță exemplară, pornind de la „playground"-ul new-yorkez, unde copiii încearcă să aplice în jocul lor ceea ce au văzut la televizor. De aci și pînă la marile stadioane se realizează, în fapt, trecerea de la spontan la organizat. De aici se înfiripă gustul milioanelor de spectatori pentru performanța sportivă. Un mare performer este un exemplu pentru un „pitic" care, pe „playgrounds", încearcă să-l imite. Spectacolul sportiv este, deci, o școală a educației psiho-fizice în dezvoltarea omului, pe care, adineaori, susținînd această idee, îl aduceam drept exemplu restrîns numai la marile pilde internaționale.*

SILVIU BRUCAN : *Cred că Mihnea Gheorghiu are dreptate atunci cînd pune accentul pe latura de spectacol a sportului, unde apar o funcție artistică și una educativă. O funcție artistică în sensul că performerul trebuie să dea dovadă de anumite atribute artistice pentru ca să intereseze, să pasioneze și să-i atragă pe spectatori ; o valoare educativă pentru că pe stadioane se adună mii de oameni, iar fenomenul este urmărit, în momentul de față, prin sateliți artificiali de 500 de milioane de oameni ! Din acest punct de vedere, ar trebui să ajungem la niște concluzii care să ne permită a înțelege ce efecte survin, cum influențează aceste spectacole sportive pe omul contemporan, societatea, și să vedem în ce măsură putem noi îndruma aceste lucruri, încît să slujească formării tipului de om superior, potrivit concepției noastre socialist-umaniste.*

Dar aș spune că, alături sau paralel cu această latură, există și alta, a sportului ca act de auto-cultură și auto-educare. Ea nu ține neapărat de spectacol și este o preocupare a omului modern, un act pe care omul îl săvîrșește într-o anumită măsură așa cum săvîrșește un act de lectură, fără pretenția de a se prezenta în fața publicului. Această latură mi se pare că este tot atît de importantă, pentru că această modalitate a sportului privește pe acei mulți care nu ajung pe stadioane în fața publicului.

Dacă ne gîndim la rolul sportului în societatea modernă — aceasta fiind propriu-zis tema dezbaterii noastre — este necesar să afirmăm că există strînse legături între dezvoltarea mișcării sportive și gradul de dezvoltare materială și spirituală a societății respective. Se constată că mișcarea sportivă este cu atît mai largă, în general, cu cît societatea este mai avansată din punct de vedere material și spiritual, corelație evidentă atît în capitalism, cît și în socialism.

Să ne referim, de pildă, la baza materială sportivă, necesară anumitor ramuri sportive. La patinaj artistic noi nu putem juca un rol internațional deosebit deoarece nu avem patinoare acoperite. De aceea, nici nu contăm în acest domeniu. În legătură cu înotul, cele mai mari performanțe în ultimii ani le dețin acele țări care au mai multe piscine : Statele Unite, Australia, Japonia, precum și Uniunea Sovietică, care a început să construiască piscine și de aceea are și înotători. Baza materială este, prin urmare, neapărat o condiție.

O a doua premisă pentru practicarea sportului ar fi existența timpului liber. Pe baza unei înalte productivități a muncii, societatea modernă oferă oamenilor, treptat, un timp liber mai îndelungat, iar, implicit, o cîtime mai mare din economia acestuia poate fi consacrată activității sportive. Ba aș spune că, pe măsură ce societatea devine mai abundentă („societatea consumului"), hiperalimentația și confortul creează necesitatea de a face sport și pentru menținerea condiției fizice, în împrejurări cînd omul a renunțat, datorită automobilului, pînă și la mersul pe jos. Fără mișcare, fără sport, activitatea fiziologică a diverselor aparate și sisteme regresează continuu, prin nesolicitare. Funcția principală a picioarelor devine apăsarea pe accelerator sau pe frînă și nu mersul. Ca urmare, în țările cu multe mașini, bolile cardiace ocupă primul loc.

GEORGE MACOVESCU : *Pentru ca sportul să devină un reflex cotidian al omului, trebuie asigurate și anumite condiții sociale. Dacă nu vom interveni în organizarea societății noastre, din acest punct de vedere, orice discuție despre sportul de masă va rămîne fără randament. Cînd făceam sport în școală ne găseam timp de pregătire pentru lecțiile de a doua zi, dar ne rămînea și timpul necesar pentru sport, fără să ne rătăm, conform prejudecăților vremii și fără să pierdem examenele. Astăzi, mă tem că încărcătura pusă în școală pe seama copiilor sau adolescenților nu le mai lasă totdeauna și timp disponibil pentru sport.*

IANCU GONȚEA : *Necesitatea sportului, mai ales în condițiile social-economice moderne, se cere înțeleasă complex și sportul trebuie dezvoltat ca acțiune de masă, în special în mediul urban.*

Sportul de masă este, după părerea mea, singura cale pe care trebuie ajuns spre cealaltă latură : sportul de performanță. Dansurile, muzica etc. au avut mai întîi expresii largi, de masă. Pornindu-se de aici, ulterior s-au triat valorile, ajungîndu-se la performanțe deosebite. Nu trebuie să uităm că, în țara noastră, în curînd va apare o modificare de structură demografică a populației infantile, care va crește notabil. Ne vom trezi, peste 4—5 ani, că noile generații vor putea face și mai puțină mișcare decît noi. Lucrul acesta, cred eu, trebuie avut în vedere către forurile responsabile.

Sigur că este bine să se facă și sport de masă și de performanță. Este lesne de motivat. Dar, dacă ar fi să stabilești priorități, dacă posibilitățile unei națiuni nu permit deocamdată să se facă amîndouă, ar trebui acordată prioritate primului. Cu o condiție : să se construiască baze sportive simple, fiindcă fără un sprijin material, oricît am propovădui noi, sportul nu va prinde, nu va deveni fenomen de masă.

GEORGE MACOVESCU : *Cu încă o condiție : să facem anumite salturi și în ceea ce privește organizarea muncii. Activitatea sportivă se plasează în intervalul timpului liber, după terminarea lucrului și după rezolvarea altor aspecte corelate (transport de la serviciu acasă, procurarea hranei, treburi gospodărești etc.). Pentru a face sport trebuie să-ți rămînă un surplus de energie la sfîrșitul acestei suite de preocupări legitime.*

Fără îndoială că sportul este o necesitate fizică, socială, morală, dar, chiar pornind de la aceste premise, trebuie recunoscut că el se cere situat undeva, după alte necesități. Or, dacă individul ajunge la acest capitol cu resursele fizice, psihice și intelectuale deja consumate, el renunță tocmai la sport.

REDACȚIA : *Poate că atît ar trebui operat ceva pentru ridicarea sportului cel puțin pe o poziție intermediară. Există primejdia absolutizării recordului, a performanței, a clasamentului, a medaliilor și se ajunge să se ignoreze realitatea că masa populației nu face sport. Ne mulțumim și ne liniștim cu anumite locuri fruntașe în clasamente, cu unele recorduri sau medalii, care de fapt nu reprezintă nici potențialul biologic al națiunii și nici măcar forța reală a mișcării sportive. Părerea redacției este că sportul trebuie să servească și să se oglindească la o dată x, cît mai apropiată, în capacitatea biologică și morală a poporului.*

GEORGE MACOVESCU : *Concepția de sport-necesitate (fizică, socială etc.) trebuie unanim recunoscută și acceptată. În continuare, se cuvine văzut unde trebuie plasat sportul în cadrul societății, de către cei ce pot să intervină în viața socială.*

REDACȚIA : *Dorim să amintim acele tot mai frecvente — în ultima vreme — luări de poziție care afirmă criza concepției (poate mondiale) despre sport. Ideea de sport pentru competiție s-a răspîndit drept rațiune supremă — după unii — devenind un model extrem de imitat. Puncte, recorduri, trofee și medalii, iată ce pare să domine înțelegerea unor responsabili sportivi. Dar se pot aduce argumente de ordin biologic, social și moral, așa cum ați făcut-o dv., care conving că rațiunile primordiale ale sportului sînt cu totul altele, iar opiniile exprimate aici se înscriu, cu logica lor, în aceeași pledoarie. Absolutizînd tendința de a pregăti campioni în condiții de seră, rămînînd pasivi în fața rupturii tot mai adînci între elita sportivă și capacitatea fizică a masei populației, se realizează o condamnabilă inversare a rosturilor, o escamotare a imperativelor de ordin social. Aritmetica clasamentelor nu exprimă decît rareori ceva din potențialul fizic și moral al unei națiuni. Criteriile de mai sus sînt deseori derutante și arbitrare. Noi credem că într-o bună zi lumea sportivă se va trezi, totuși, din această goană după rezultate exorbitante, după întîietate cu orice preț, care, atunci cînd este pregătită și (ipotetic) obținută, concomitent cu o atitudine de indiferență față de angrenarea reală a populației la școala exercițiului fizic, devine absurdă și vinovată. Ar fi bine, poate, ca tocmai noi să promovăm o linie de echilibru între elita sportivă și sportul de masă, în virtutea adevăratelor meniri ale exercițiului fizic și împotriva febrei competiționale. Multe dintre asociațiile și cluburile noastre nu sînt preocupate să se fortifice, să atragă cît mai mulți tineri, să-i pregătească bine, să devină un nucleu de animație, nimic din toate astea.*

SILVIU BRUCAN : *Se constată că expresia dezvoltată a unei anumite activități devine exemplu și pentru celelalte țări, chiar cînd sistemul social este diferit. Dansul, de pildă, sîntem nevoiți să-l adoptăm din țările unde s-a dezvoltat mai mult (vorbesc de dansul de parchet). Din același motiv, observ tendința foarte puternică de a regla dezvoltarea mișcării noastre sportive după tipul acelora care se dovedesc cele mai dezvoltate și care înregistrează cele mai mari succese în competițiile internaționale. Și, cu toate că în țările socialiste s-au obținut succese sportive foarte mari, am totuși impresia că stilul de dezvoltare a sportului, stilul de viață al sportivului, este influențat de ceea ce se întîmplă în țările capitaliste avansate. Cred că amprenta aceasta s-a pus, în oarecare măsură, și asupra mișcării sportive de la noi. Deoarece noi nu am gîndit destul asupra modului în care trebuie să se dezvolte mișcarea sportivă în condițiile societății noastre și, atunci, neavînd un stil propriu, ajungem, inevitabil, la imitații.*

GEORGE MACOVESCU : *Cred că e vorba, atît pe plan extern cît și intern, de o deformare a fenomenului în sine. Sportul nu a pornit de la necesitatea de întîietate a unei anumite echipe, ci de la necesitatea omului de a face mișcare, de a-și cultiva fizicul, în același timp cu psihicul. Pe plan intern, au intervenit multe elemente denaturatorii și cred că dv., gazetarii sportivi, sînteți aceia care trebuie să le combată cu multă energie. Sînt elemente pe care le veștejim pe alte planuri și pentru alții, dar nu vrem să le vedem la noi și, mai ales, să luptăm împotriva lor, nu vrem să le înlăturăm. Lupta pentru întîietate între județul x și y, ca echipele lor să fie mai bune, a căpătat anumite accente străine de spiritul uman, de spiritul sportiv și de spiritul socialist, în fond. Din păcate, ele apar și în alte domenii de activitate, nu numai în sport. Pasiunea pentru o echipă sau alta îmbracă, uneori, forme pernicioase. Merg deseori în tribune și ceea ce văd și aud acolo mă indurerează.*

Pe plan internațional, fenomenul îmbracă alte forme. O înfrîngere a început să fie, în mod greșit, considerată drept o lezare a onoarei naționale. Anumite țări nu vor să participe la întreceri sportive de teama înfrîngerii, așteaptă să dobîndească mai întîi o anumită valoare. Cred că se poate interveni în această direcție, pornind de la ideea priorității cuvenite sportului de masă, ideea cea mai sănătoasă, care va genera ulterior și capacitatea sportului de performanță, stimulîndu-l și întărindu-l. Apoi, trebuie să învățăm să fim sportivi, să știm să fim învinși, să dobîndim forța de a raționa astfel : nu-i nimic, sîntem învinși acum, dar mîine-poimîine vom fi mai puternici și victorioși Sportul nu cunoaște decît două alternative : victoria și înfrîngerea și trebuie să fim la fel de pregătiți pentru amîndouă, respectînd cu fidelitate imperativul social al sportului.

SILVIU BRUCAN : *Aș vrea să rămînem, deocamdată, în zona de generalități, unde eu, ca laic în materie de sport, pot să mă descurc mai bine. De aceea aș insista pe lîngă latura de spectacol și pe cea de auto-cultură fizică, de auto-sport, act pe care individul modern îl comite sau trebuie să-l comită pentru înseși nevoile lui și nu pentru spectacol. Mi se pare că, pentru marea masă a cetățenilor care nu ajung să fie performeri, actul acesta de educație fizică, făcut individual sau colectiv, fără latura de spectacol, este extrem de important în corespondență cu condițiile de viață ale omului modern. Îmi aduc aminte că au venit în țară niște prieteni americani și am fost împreună la Sinaia și ne-am urcat pe jos de la cota 1400 la cota 1500. Mi-au mărturisit că a fost cea mai mare ascensiune din viața lor, deoarece ei sînt obișnuiți să urce cu mașinile pînă în vîrful muntelui. La noi, această tendință se manifestă pe o scară mai redusă, evident, și pentru că avem încă puține mașini, însă imitarea modelului se poate impune și în sport, cum s-a impus și în dans. În raport cu aceste tendințe, se cuvine să ne întrebăm ce trebuie întreprins în societatea noastră socialistă, ținînd seama de datele problemei, pentru a orienta mișcarea sportivă în sensul dorit de noi. În subsidiar, aș mai dori să menționez un aspect, care cred că se impune în legătură cu dezvoltarea mișcării sportive în societățile mai avansate — profesionismul, tendință ce trebuie avută în vedere atunci cînd se dezbate o concepție despre sport.*

MIHNEA GHEORGHIU : *Cred că sărim peste o treaptă importantă în argumentație. Am vrea să depășim nuanța de spectacol în favoarea sensului lucrativ. Dar spectacolul include noțiunea de competiție între două echipe care vor să se întreacă. O dată ce sportivii se înfruntă în prezența cîtorva spectatori, apare un stimul, un „movens" mai mare, care-i determină să devină mai activi. Tot așa, contactul cu publicul a contribuit la dezvoltarea mișcării artistice de amatori. Altfel nu am fi ajuns să avem 11 000 de formații artistice angrenate într-o competiție națională. Influența publicului este fertilă nu numai în artă, ci și în sport, în comerț, în producția de bunuri materiale etc.*

SILVIU BRUCAN : *Eu n-am atacat problema valorilor care se dezvoltă în legătură cu sportul-spectacol. Dacă ar fi să mă refer la latura competitivă, ar mai trebui spus că în cadrul sportului de competiție, care cultivă curajul, tenacitatea, perseverența, energia, există posibilitatea să se dezvolte și altceva și anume cultul forței brutale, gustul pentru violență.*

IANCU GONȚEA : *Omul este un organism biologic supus tuturor legilor generale ale biologiei ; dar el este și o ființă socială, lucru de care trebuie ținut cont. Eu văd în sport cea mai bună soluție de dezvoltare a eticii, a curajului și a acelor virtuți umane care nu se pot dezvolta într-un context intim și izolat, în familie. Aceasta presupune — cum foarte bine s-a spus aici — un prilej de dezvoltare a omului ; dar cu o rezervă : să nu se depășească, să nu se meargă pînă la finalități contrarii. Ați avut ocazia să vedeți cum în sportul de performanță se ajunge de multe ori la contrariul țelului urmărit, la brutalitate.*

SILVIU BRUCAN : *Să ne oprim, deocamdată, asupra laturii competiționale, deoarece ea are mai multe fațete. Aș accentua că trebuie văzut în ce sens să îndrumăm mișcarea sportivă, încît să servească la dezvoltarea acelor valori care ne interesează pe noi.*